

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG
részére

1015 Budapest, Donáti u. 35-45.

Postacím: 1535 Budapest, Pf.: 773.

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám: IV/ 0 1 9 9 5 - 0 / 2022	
Érkezett: 2022 SZEPT 0 2.	
Peldány: 1	Kézeltiroda.
Melléklet: 7	<i>lu</i>

Tisztelt Alkotmánybíróság!

Alulírott, [REDACTED] szám alatti lakos, önálló bírósági végrehajtó, az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés c) pontja és az Alkotmánybíróságról szóló 2011.évi CLI. törvény (továbbiakban: Abtv.) 26.§ (2) bekezdése alapján, az alábbi

alkotmányjogi panaszt

terjesztem elő.

Kérem a tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy állapítsa meg, hogy a bírósági végrehajtó állandó helyettes általi helyettesítésével és a végrehajtói szolgálat átadásával, átvételével összefüggő elszámolás, ügyvitel, valamint ügykezelés részletszabályairól szóló **16/2022.(VI.30.) IM rendelet 1.§ (1) és (3) bekezdése, a 4.§ (1),(2),(3),(4),(5),(6),(7) bekezdése, a 6.§-a és a 8.§-a** alaptörvény-ellenes, ezért kérem azok megsemmisítését.

I. Az alkotmányjogi panasz befogadhatósági feltételei:

Az alkotmányjogi panasz előterjesztése az Abtv.30.§ (1) bekezdésében megjelölt határidő alatt, az alaptörvény-ellenes jogszabály hatálybalépésétől (2022.07.01.) számított 180 napon belül került sor, írásban.

[REDACTED] atálllyal (több, mint 27 éve) történt meg önálló jogállású bírósági végrehajtóvá való kinevezésem határozatlan időre (I/1. szám alatti melléklet) a [REDACTED] mellé, de ezt megelőzően is végrehajtóként működtem, bírósági alkalmazotti szolgálati jogviszony keretében. [Azonosító számom: [REDACTED]] [REDACTED] a miniszter 56.950/1994.IM.számú határozatával, kiterjesztette illetékességi területemet a be nem töltött [REDACTED] székhelyű, önálló bírósági végrehajtói állás illetékességi területére, az álláshely betöltéséig. (I/2. számú melléklet)

2017.12.31. napjával az álláshely betöltésre került [REDACTED] pályázó kinevezésével, azonosító száma: [REDACTED] A Magyar Bírósági Végrehajtói Kar, hivatali szervének akkori vezetője útján, illetve célvizsgálat elrendelésével, és az annak keretében eszközölt felhívásokkal, kötelezett minden, az illetékességem fennállása indult (befejezett és folyamatos) végrehajtási ügy, a hozzájuk kapcsolt pénzüsszegek, nyilvántartások, számítógépes adathordozók átadására, ami [REDACTED] meg is történt.

Ennek ellenére, többek között azt is állítva, hogy a Vht.240/A. § (1)-(2) bekezdése szerinti átadás-átvételére nem került sor, ellenem fegyelmi eljárást indítottak, amelynek során a Kar Hivatali szerve megalapozatlan és kétséges ellenőrzési jelentés bemutatásával elérte a Vht.292.§ (3) bekezdése alapján, hogy a fegyelmi bíróság - mérlegelési joga nem lévén -, elrendelje hivatalból való felfüggesztésemet [REDACTED] án.

Ennek alapján az MBVK hivatalvezetője HIV.264/2020/2. számú okiratában felhívta [REDACTED] bejelentett állandó helyettesemet a helyettesi feladatainak ellátásra és a helyettesítést feltüntette a végrehajtók névjegyzékében.

Emellett azonban szolgálat átadásra is felhívott, kinyilatkoztatta, hogy az állandó helyettesnek nemcsak a letéti, hanem az elszámolási számláim felett is rendelkezési jogot kell szereznie, és azt is deklarálta, hogy az elszámolási számlámra [REDACTED] napját követően érkező pénzüsszegek az átvevő (állandó helyettes) árbevételét képezik (I/3.számú melléklet) annak ellenére, hogy a helyettesi megállapodásunk díj fizetésére, elszámolás módjára vonatkozó rendelkezést nem tartalmazott.

A helyettesítés alatt az állandó helyettes az irodám zavartalan működésre kész állapotát felszámolta, [REDACTED] án elköltöztette egy általa bérebevett irodába, ezzel a helyettesi feladatok ellátását teljes egészében átszervezte saját érdekeltségébe.

Minden, az álláshelyemen indult ügyben történő befizetést a saját irodája számlájára irányított az ő számlaszámának megadásával, minden bevételt saját irodája javára számolt el és bevételezett, miközben [REDACTED] még a működési költségeket is én fizettem.

A Kúria mellett működő Bírósági Végrehajtói Fegyelmi Bíróság hivatalból való felfüggesztésemet [REDACTED] án jogerősen megszüntette. A helyettesítés megszüntetésére mégsem került sor, mert 2 nap múlva, [REDACTED] keltezéssel már meg is született a [REDACTED] államtitkár által aláírt, XX-IFFO/240/7/2021.számú végrehajtói szolgálatom megszűnését megállapító határozat.

A határozattal szemben benyújtott keresettel közigazgatási pert indítottam, és egyben azonnali jogvédelem iránti kérelmet is előterjesztettem. Ennek helyt adva a Pécsi Törvényszék, a Kúria által is helybenhagyott végzésével, elrendelte a keresetlevél benyújtásának halasztó hatályát, és kimondta végrehajtói jogállásom visszaállítását.

Az állandó helyettesítés azonban ezt követően is fennmaradt, mert a Kar hivatali szervének vezetője – új távolléti okot kreálva – megállapította távolléteimet, majd miután az általa konstruált távollét meghaladta a 30 napot, a szolgálatom szünetelése is kimondásra került, mindez jogorvoslással nem támadható ún. okiratokban. (I/4,5.számú melléklet)

[REDACTED] án a helyettesítés megszüntetésre került, azonban a helyettes által felszámolt, zavartalanul működő iroda hiányában az elszállított végrehajtási iratokat nem tudtam felelősen átvenni. Ezt a helyzetet a hivatalvezető ismételt távollétnek minősítette, majd 30 nap távollét után újból megállapította végrehajtói szolgálatom szünetelését. Miután zavartalanul működő iroda hiányában az általam újonnan bejelentett mindkét végrehajtó lemondott a helyettesítési feladatok ellátásáról, továbbra is [REDACTED] alelnök állandó helyettesi kirendelésére (törvény szerint helyesen: kinevezésére) került sor a HIV/39-39/2022.számú okiratban. Ez az állapot a mai napig fennáll. (I/6. számú melléklet) Mellékelten csatolom a Pécsi Törvényszék elnökének címzett, [REDACTED] napján kelt tájékoztató levelemet is, amely részletesen felvázolja az állandó helyettes által végzett helyettesítés módját és az annak folytán előállt helyzetet.(I/7. számú melléklet)

Az alkotmányjogi panaszban támadott 16/2022.(VI.30.) számú igazságügyi miniszteri rendelet 8.§-a azt tartalmazza, hogy a 6.§-t a hatálybalépése napján fennálló állandó

helyettesítések esetén is - tehát az én esetemben is - alkalmazni kell.

Figyelemmel azonban arra, hogy a rendelet ezen felül támadott rendelkezései megegyeznek az 1/2021.számú (illetve részben a korábbi 2/2017.számú) kari iránymutatásban írtakkal, amelyek alapján már megtörtént a [REDACTED] székhelyű önálló bírósági végrehajtói állás illetékességi területén indult ügyeim átadásának kikényszerítése, megtörtént továbbá a pécsi székhelyű irodám zavartalan működésének teljes felszámolása, valamint a végrehajtói működésem gazdasági háttérét biztosító végrehajtói iroda vállalkozásom teljes ellehetetlenítése is, ezért a támadott miniszteri rendelkezések érvényben maradása megerősítené, a tartalmában, szövegezésében vele megegyező, alaptörvény-ellenes iránymutatások érvényesség-látszatát, kikényszeríthetőségét is.

A bírósági végrehajtókra kötelező, alaptörvény-ellenes rendelkezések hatályosulása folytán, a tulajdonomat, vállalkozásomat ért jogsérelmek már bekövetkeztek, azok orvoslására szolgáló jogorvoslati eljárás nincs biztosítva az önálló bírósági végrehajtók részére, ezért az Abtv.26.§ (2) bekezdés a),b) pontjaiban írt feltételek fennállnak.

II. A törvényi felhatalmazás és a megsemmisíteni kért, alaptörvény-ellenes rendelkezések szövege:

Az igazságügyi miniszter a bírósági végrehajtásról szóló 1994.évi LIII. törvény 307. § (2) bekezdésének p) pontjában - 2015.09.01-én, csaknem 7 éve - arra kapott felhatalmazást, hogy rendelettel állapítsa meg a *végrehajtó állandó helyettes általi helyettesítésével összefüggő elszámolás, ügyvitel és ügykezelés részletes szabályait*.

Az igazságügyi miniszter 2022.06.30-án megalkotta **16/2022.(VI.30.) IM rendelet** szám alatt a bírósági végrehajtó állandó helyettes általi helyettesítésével és a végrehajtói *szolgálat átadásával, átvételével* összefüggő elszámolás, ügyvitel valamint ügykezelés részletszabályairól szóló rendeletet, amely 2022.07.01.napjától hatályba is lépett. A rendelet alábbi rendelkezései **alaptörvény-ellenesek, ezért kérem azok Alkotmánybíróság általi megsemmisítését.**

1.§ (1) bekezdés:

Ha az önálló bírósági végrehajtó (a továbbiakban: végrehajtó) szolgálati jogviszonya a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvényben (a továbbiakban: Vht.) meghatározott esetekben megszűnik, áthelyezésre vagy kölcsönös áthelyezésre kerül sor, továbbá a felfüggesztésének vagy szünetelésének időtartama alatt a kirendelésre kerülő állandó helyettese jár el, a végrehajtó hivatását a megszűnés, az áthelyezés, a felfüggesztés és a szünetelés napjától nem gyakorolhatja, és 15 napon belül **köteles a végrehajtói szolgálata átadására.**

1.§ (3) bekezdés:

Az átadó végrehajtó a kiterjesztett álláshely betöltése napjától nem végezhet végrehajtói tevékenységet azon az álláshelyen, amelyet korábban illetékessége kiterjesztésével látott el.

4.§ (1) bekezdés, az 1.§ (3) bekezdéséhez kapcsolódóan:

Az átadó végrehajtó eljárási jogosultsága megszűnése napjától az álláshelyen használt letéti számláról kiutalást és kifizetést nem kezdeményezhet.

4.§ (2) bekezdés:

Az álláshelyen használt letéti számlán kezelt összegeket, továbbá az álláshelyen használt elszámolási számlán kezelt, bevételi bizonylattal el nem számolt összegeket köteles az átadó végrehajtó az átvevő személy részére átadni.

(3) bekezdés:

Az átadó végrehajtó a (2) bekezdés szerinti kötelezettségének eleget tehet azzal is, hogy az álláshelyen használt letéti és elszámolási számla feletti tulajdonjogot az átvevő személy részére átadja. Ebben az esetben az elszámolási számlán bevételi bizonylattal elszámolt összegeket az átadó végrehajtó köteles elkülönítetten - másik vállalkozói számlára átvézetve - kezelni.

(4) bekezdés

Az átadó végrehajtó a (2) és (3) bekezdés szerinti intézkedéseivel egyidejűleg köteles az átvevő személy részére a (2) bekezdés szerinti összegekről – végrehajtási ügyszám és jogcím szerint, egyedileg beazonosítható –tétel elszámolást adni.

(5) bekezdés Az átadó végrehajtó eljárási jogosultsága megszűnésének napjáig, az átadó végrehajtó elszámolási számlájára beérkezett és bevételi bizonylattal elszámolt összegek az átadó végrehajtót, az átadó végrehajtó eljárási jogosultsága megszűnésének napján és azt követően az elszámolási számlára befolyó, továbbá a letéti számlán kezelt, végrehajtónak járó összegek az átvevő személyt illetik.

(6) bekezdés Az átadó végrehajtó a szolgálatba lépő végrehajtó részére történő átadás-átvételt követő 15 napon belül köteles az elszámolási számláját megszüntetni, és az átadás-átvételt követően az átadó végrehajtó elszámolási számlájára végrehajtási üggyel összefüggésben érkezett összeget haladéktalanul továbbutalni az átvevő személy elszámolási számlájára a végrehajtási ügyszám megjelölésével.

(7) bekezdés Amennyiben az átadó végrehajtó elszámolási számlája feletti tulajdonjognak az átvevő személy részére történő átadása akadályba ütközik, és a számla megszüntetésére még nem került sor, úgy az átadó végrehajtó köteles az elszámolási számlára érkező, végrehajtási üggyhez köthető összegeket az átvevő részére haladéktalanul átutalni.

6. § A végrehajtó a Vht. 245. § (1) bekezdés a)-c) pontja alá eső esetekben az állandó helyettesi feladatok ellátását kizárólag annak a végrehajtói irodának a keretei között végezheti, amelyet saját maga alapított, vagy amelybe tagként belépett.

8. § E rendelet rendelkezéseit a hatálybalépését követően megkezdett végrehajtói szolgálat átadás-átvétele során kell alkalmazni, azzal, hogy a 6. §-t a hatálybalépése napján fennálló állandó helyettesítések esetén is alkalmazni kell.

III. Az Alaptörvénynek a miniszteri rendelet által megsértett rendelkezései:

B) cikk (1) Magyarország független, demokratikus jogállam.

I. cikk (1) Az EMBER sérthetetlen és elidegeníthetetlen alapvető jogait tiszteletben kell tartani. Védelmük az állam elsőrendű kötelezettsége.

I. cikk (3) Az alapvető jogokra és kötelezettségekre vonatkozó szabályokat törvény állapítja meg. Alapvető jog más alapvető jog érvényesülése vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében, a feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan, az alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletben tartásával korlátozható.

T) cikk (3) Jogszabály nem lehet ellentétes az Alaptörvénnyel.

18. cikk (3) A Kormány tagja törvényben vagy kormányrendeletben kapott felhatalmazás alapján, feladatkörében eljárva, önállóan vagy más miniszter egyetértésével rendeletet alkot, amely törvénnyel, kormányrendelettel és a Magyar Nemzeti Bank elnökének rendeletével nem lehet ellentétes.

XII. cikk (1) Mindenkinnek joga van a munka és a foglalkozás szabad megválasztásához,

valamint a vállalkozáshoz.

XIII. cikk (1) Mindenkinek joga van a tulajdonhoz és az örökléshez. A tulajdon társadalmi felelősséggel jár.

XIII. cikk (2) Tulajdont kisajátítani csak kivételesen és közérdekből, törvényben meghatározott esetekben és módon, teljes, feltétlen és azonnali kártalanítás mellett lehet.

XXIV. cikk (1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy ügyeit a hatóságok részrehajlás nélkül, tisztességes módon és ésszerű határidőn belül intézzék. A hatóságok törvényben meghatározottak szerint kötelesek döntéseiket indokolni.

XXIV. cikk (2) Mindenkinek joga van törvényben meghatározottak szerint a hatóságok által feladatuk teljesítése során neki jogellenesen okozott kár megtérítésére.

XXVIII. cikk (1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.

XXVIII. cikk (7) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy jogorvoslattal éljen az olyan bírósági, hatósági és más közigazgatási döntés ellen, amely a jogát vagy jogos érdekét sérti.

IV. Részletes indokolás

Magyarország Alaptörvényének B) cikk (1) bekezdése értelmében Magyarország független, demokratikus jogállam.

A **jogállamiság** alkotmányos alapját jelentő **jogbiztonság** elvének egyik garanciája a **jogforrási hierarchia érvényesülése**.

A 16/2022.(VI.30.) IM rendelet 1.§ (1) bekezdése

Sérti a jogforrási hierarchia követelményét, mert ellentétes az 1994. évi LIII. törvény 232.§ (1) bekezdésével, a 240/A.§ (1) bekezdésével valamint a 307.§ (2) bekezdés p) pontjával, továbbá túl is lép a törvény által kapott felhatalmazáson. Ez a körülmény a rendelkezés közjogi érvénytelenségét eredményezi, azaz alaptörvény-ellenes.

Az **Alaptörvény 18. cikkének (3) bekezdése** ugyanis kötelező erővel rögzíti, hogy a Kormány tagja törvényben vagy kormányrendeletben kapott felhatalmazás alapján, feladatkörében eljárva, önállóan vagy más miniszter egyetértésével rendeletet alkot, amely törvénnyel, kormányrendelettel és a MNB elnökének rendeletével nem lehet ellentétes. Az Alaptörvény ezzel azt biztosítja, hogy az Országgyűlés által megalkotott törvény tartalmát a miniszter rendeleti formát öltő döntése ne ronthassa le.

Az Alaptörvény **T) cikk (3) bekezdése** minden jogszabály vonatkozásában előírja azt is, hogy azok nem lehetnek ellentétesek az Alaptörvénnyel.

Arra figyelemmel, hogy a jogszabályoknak a jogforrási hierarchiában elfoglalt helyét az Alaptörvény rögzíti, amennyiben az alacsonyabb szintű szabályozás ellentétes a magasabb szintű jogszabállyal, az egyúttal az Alaptörvény T) cikk (3) bekezdésének a sérelmét is jelenti, amely szerint jogszabály nem lehet ellentétes az Alaptörvénnyel. (5/2019.(III.11.) AB határozat [26])

A bírósági végrehajtás legmagasabb szintű jogi szabályozó eszköze, a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény (továbbiakban: Vht.). Ez tartalmazza „a végrehajtási szervezet közös szabályai„ címszó alatt, a **225.§ (1) bekezdés a) pontjában**, hogy „a végrehajtás elrendelését és foqanatosítását - e törvényben megállapított szabályok szerint - a bíróság, illetve a közjegyző, továbbá e törvényben meghatározott más

szervek és személyek, így különösen a következők végzik: a) **az önálló bírósági végrehajtó.**

A végrehajtói szolgálat keletkezését a törvény a **232. § (1) bekezdésében szabályozza**, amikor akként rendelkezik, hogy „az önálló bírósági végrehajtót (e fejezetben a továbbiakban: végrehajtó) a Hatóság elnöke nevezi ki hét évre, de legfeljebb a 65. életéve betöltésének napjáig, meghatározott székhelyre és meghatározott járásbíróság mellé azzal, **hogy egy végrehajtó egy székhelyre, illetőleg egy járásbíróság mellé kerül kinevezésre.**

A Vht.240/A. § (1) bekezdése pedig rögzíti, hogy „ha a végrehajtó szolgálata megszűnik vagy az állandó helyettese jár el, a végrehajtó, illetve a végrehajtási iratokat, nyilvántartásokat ezek megőrzésére szolgáló számítástechnikai eszközöket (a továbbiakban e § alkalmazásában együtt: végrehajtási iratok) birtokló személy a 240. §-ban meghatározott időponttól számított 15 napon belül a szolgálatba lépő új végrehajtó, illetve a felfüggesztéstől, szüneteléstől számított 15 napon belül az állandó helyettes részére **átadja a folyamatban lévő és befejezett végrehajtási ügyek iratait, a végrehajtási ügyek nyilvántartásait tartalmazó iratokat, valamint a végrehajtási ügyek és nyilvántartások számítógépes adathordozón rögzített adatait tartalmazó eszközöket**, amelyeket az átvételre jogosult köteles átvenni.

A Vht. 307.§ (2) bekezdésének p) pontjában arra kapott felhatalmazást a miniszter, hogy a végrehajtó állandó helyettes általi helyettesítésével összefüggő elszámolás, ügyvitel és ügykezelés részletes szabályait állapítsa meg rendeletben.

A törvény tehát nem adott felhatalmazást a miniszter számára a végrehajtói szolgálat átadás, átvétel szabályainak megalkotására, **a törvény ugyanis nem biztosít lehetőséget a végrehajtói szolgálat átadására, átvételére.**

A Vht.- fent idézett – 232.§ (1) bekezdése értelmében a végrehajtói szolgálat keletkezése a Hatóság elnöke útján történő személyre szóló kinevezéshez, a kinevezésben szereplő járásbíróság székhelyéhez, illetékességi területéhez kötődik. A törvényi szabályozásból következően a Hatóság elnökétől kapott kinevezést, azaz a szolgálatot nem lehet átadni-átvenni.

Minden bírósági végrehajtó csak egyetlen szolgálattal rendelkezik a Vht. 232.§ (1) bekezdése értelmében, egy székhelyen, egy járásbíróság mellett. Amennyiben az állandó helyettes bírósági végrehajtó – a rendelet szövegezése szerint - a helyettesített végrehajtó **szolgálatát** vagy a megüresedett álláshelyen a **szolgálatot venné át**, úgy a törvényi szabályozással szemben, két vagy akár három szolgálata keletkezne úgy, hogy a második (két helyettesítés esetén: harmadik) szolgálatot a törvény szerinti kinevezésben kifejeződő felhatalmazás nélkül, a törvényben rögzített kógens kinevezési szabályok mellőzésével tölthetné be – a Kar hivatali szerve vezetőjének adminisztratív, jogorvoslattal nem támadható intézkedése útján, miközben a törvényhozó épp 2021.VII.01-i hatállyal - a 2021.évi LI. törvény 17.§-ának 5.pontjával történt módosítás eredményeként – nyomatékosította, hogy egy végrehajtó csak egy székhelyre, egy járásbíróság mellé kerülhet kinevezésre, továbbá a Vht. 235.§ (4) bekezdése is azt hangsúlyozza, hogy még az áthelyezésre is megfelelően alkalmazni kell a kinevezésre vonatkozó szabályokat.

A törvényhozói szándékkal szemben a végrehajtói szolgálat átadás-átvétel/ek a gyakorlatban már kikényszerítésre kerültek, a 2/2017.számú majd 1/2021.számú – végrehajtókra nézve kötelező - kari iránymutatások alapján. Ezek eredményeként – csak példálózó jelleggel – az MBVK honlapján elérhető névjegyzék szerint, a Kaposvári Járásbíróság mellé kinevezett végrehajtó „átvette” a Kar hivatali szerve vezetőjének egyoldalú döntése alapján a Pesti

Központi Kerületi Járásbíróság mellé kinevezett végrehajtó szolgálatát, a Budakörnyéki Járásbíróság mellett szolgálattal teljesítő végrehajtó további szolgálattal rendelkezik a Szigetszentmiklósi Járásbíróság mellett, a Siklósi Járásbíróság mellett szolgálattal teljesítő végrehajtó átvett szolgálattal rendelkezik a Szigetvári Járásbíróság mellett, és még sorolhatnánk.

A 16/2022.(VI.30.) IM rendelet, a törvény- és alkotmányosértő iránymutatások rendelkezéseit egy az egyben átvéve, **szolgálat átadásra kötelezi** a végrehajtókat az adott szolgálati helyre kinevezéssel nem rendelkező, azonban más járásbíróság mellett vagy akár ugyanazon járásbíróság mellett egy szolgálattal már rendelkező másik végrehajtó részére. A rendelet 1.§ (1) bekezdés első mondatában megfogalmazott követelmény, miszerint „ ha az önálló bírósági végrehajtó szolgálati viszonya a bírósági végrehajtásról szóló 1994.évi LIII. törvényben (továbbiakban:Vht.) meghatározott esetekben megszűnik ... 15 napon belül köteles a végrehajtói szolgálat átadására.”

A rendeleti szabályozás figyelmen kívül hagyja, hogy amennyiben a végrehajtói szolgálat megszűnt a Vht.139.§ (1) bekezdésében rögzített taxatív felsorolásban írtak szerint, úgy *megszűnt szolgálat* átadását követelni egyrészt abszurd, másrészt törvénytelen. Amennyiben *áthelyezésre vagy kölcsönös áthelyezésre* került sor, úgy ezekre az esetekre a Vht. 235.§ (4) bekezdése szerint a kinevezésre vonatkozó szabályokat kell alkalmazni, tehát a szolgálat ilyenkor is a Vht. 232.§ (1) bekezdésében írtaknak megfelelően, kinevezéssel és nem a szolgálat átadással keletkezik.

Felfüggesztés, szünetelés időtartama alatt az adott álláshelyre személyre szóló, törvényes kinevezéssel rendelkező végrehajtó szolgálata fennmarad (a felfüggesztés és szünetelés nem szolgálat megszűnés), éppen ezért törvényes szolgálatának átadására kötelezni a bírósági végrehajtót (iránymutatás alapján, adminisztratív eszközökkel), illetve rendeleti szabályozással, törvénybe ütköző, a jogállamiság elvének sérelmét eredményező jogalkotás.

A Vht. 240/A.§ (1) bekezdése egyértelmű a tekintetében is, hogy mire vonatkozik az átadási kötelezettség a végrehajtói szolgálat megszűnés esetén illetőleg amennyiben a végrehajtó állandó helyettese jár el. Ez pedig a ” folyamatban lévő és befejezett végrehajtási ügyek iratai, a végrehajtási ügyek nyilvántartásait tartalmazó iratok, valamint a végrehajtási ügyek és nyilvántartások számítógépes adathordozón rögzített adatait tartalmazó eszközök”. A törvényhozó szolgálat átadásról nem rendelkezik, a **bírósági végrehajtói szolgálat kizárólag kinevezéssel tölthető be**. Ebből következően az állandó helyettes sem szolgálattal vesz át, hanem csak a törvény által nevesített iratokat, nyilvántartásokat, adathordozó eszközöket.

Mindezek alapján az állapítható meg, hogy a rendelet 1.§ (1) bekezdése törvényi felhatalmazás nélkül és a Vht. rendelkezéseivel ellentétesen, új szolgálat megszűnési okot keletkeztet, amikor a felfüggesztés és szünetelés esetén (az iratok, nyilvántartások átadása helyett) **teljes szolgálat átadására kötelezi** a végrehajtót. A szolgálattal átadni kényszerülő végrehajtó számára ugyanakkor nem biztosítja az Alaptörvény XXVIII. cikkének (1) bekezdéséből eredő **bírósághoz fordulás jogát, és a (7) bekezdésben szabályozott jogorvoslathoz való jogot, ezáltal sérül a bírósági végrehajtó tisztességes eljáráshoz való joga**.

A Vht. ugyanis csak a Vht.240/C.§ (1) bekezdésében felsorolt szolgálat megszűnési esetekben írja elő, akkor is a Hatóság elnöke számára, hogy „a végrehajtó kölcsönös áthelyezése, felmentése, továbbá szolgálata folyamatossága és megszűnése megállapítása, valamint a végrehajtói kinevezés érvénytelenségének megállapítása ügyében az Ákr. rendelkezései szerint járjon el.”

Felfüggesztés és szünetelés esetén, a *törvényhozói szándék és az ennek megfelelő*

szabályozás szerint (Vht.245.§ (4) bekezdése), a Kar hivatali szerve vezetőjének mindössze az (lenne) a feladata, hogy kiállítson egy okiratot, amelyben *felhívja* – a rendelet szövegezése szerint tévesen: *kirendeli* - a helyettesként eljárni köteles személyt a helyettesítési feladatainak ellátására, és a helyettesítést feltünteti (regisztrálja) a végrehajtók névjegyzékében. Ez azt jelenti, hogy a törvényhozó szándéka szerint a Kar hivatali szerve mindössze adminisztrációs jogosultsággal rendelkezik.

Ehhez képest a gyakorlatban, a hivatalvezető az okiratában, a Vht.240/A. §-ra hivatkozással, (magának szolgálat megszüntető és keletkeztető jogot vindikálva) szolgálat átadásra kötelezi a hivatalából felfüggesztett végrehajtót, illetőleg azt a végrehajtót, akinek szolgálata szünetel. Tulajdonhoz való jogát is megsértve, kötelezi továbbá az átadást követően érkező minden pénzösszegnek, árbevételnek az átvevő részére, az átvevő tulajdonába történő átadására, valamint az elszámolási számlái feletti rendelkezési jog átadására is.

A Kar hivatali szervének vezetője által hozott döntést megelőző eljárás nem minősül hatósági eljárásnak, nincs indokolási kötelezettsége, döntésével szemben nincs lehetőség bírósághoz fordulni, jogorvoslattal élni annak ellenére, hogy az Alaptörvény XXVIII. cikkének (7) bekezdése rögzíti, hogy „mindenkinek joga van ahhoz, hogy jogorvoslattal éljen az olyan bírósági, hatósági és más közigazgatási döntés ellen, amely a jogát vagy jogos érdekét sérti.”

Miután a 16/2022. (VI.30.) IM rendelet, az 1. § (1) bekezdésébe foglalt szabályozással szolgálat átadási kötelezettséget, ezzel együtt kvázi új szolgálat megszűnési esetköröket alkotott, továbbá rendeleti szinten lehetőséget, jogalapot biztosít a Kar hivatali szervének szolgálat átadási kötelezettség megállapítására, illetőleg ebből fakadóan olyan tartalmú okirat kiállítására, amely korlátozza, elvonja az átadásra kötelezett végrehajtó tulajdonjogát, elvonja a jogorvoslathoz és a tisztességes eljáráshoz való alapjogát, ez a rendelkezés alaptörvény-ellenes.

Az alapjogok szabályozásának, illetőleg korlátozásainak eseteit érintően fennáll ugyanis a törvényi szintű szabályozás alkotmányos követelménye, továbbá az államnak az alapjogok biztosítására vonatkozó kötelezettségéből is az következik, hogy az alapvető jogokat csak a mindenkori alkotmányban megengedett módon korlátozhatja. (30/2013.(30/2013.(X.28.) AB. határozat).

Megjegyzendő, hogy az MBVK hivatali szerve által kiadott, a mai napig hatályban lévő **1/2021.számú kari iránymutatás** 1.5.pontja a rendelettel azonos tartalmú szabályozást tartalmaz, amely a végrehajtókra nézve kötelező. (Vht.250.§ (2) bekezdés 33.pont) , megsértése fegyelmi vétségnek minősül (Vht.266.§ (2) bekezdés), hivatalvesztést is eredményezhet.

Ez a körülmény azt jelenti, hogy jogalkotási hatáskörrel nem rendelkező szerv hozott a végrehajtási törvény rendelkezéseivel ellentétes, alapjogokat sértő, illetve elvonó kötelező szabályokat valamennyi bírósági végrehajtóra nézve, súlyosan megsértve ezáltal a jogállamiság alkotmányos alapját jelentő jogbiztonságot is, az érintetteknek azonban az alaptörvény-ellenes rendelkezésekkel szemben semmilyen jogorvoslati joguk, lehetőségük nincs.

A fent már leírtak szerint **a jogállamiság követelményrendszerébe tartozik a jogforrási hierarchia érvényesülése, a jogi normák előreláthatóságának és kiszámíthatóságának követelménye és a visszamenőleges hatályú jogalkotás tilalma.**

A 16/2022.(VI.30.) IM rendelet 1.§ (3) bekezdése

A felsorolt követelmények mindegyikével ellentétes, továbbá sérti az Alaptörvény XXVIII.

cikkének (1) bekezdésében megfogalmazott tisztességes eljáráshoz, ezen belül a törvény (Vht.) által meghatározott feltételek szerint eljárni illetékes bírósági végrehajtóhoz való jogot, valamint a bírósági végrehajtónak a bírósághoz fordulási jogát, sérti az Alaptörvény XIII. cikkének (1) bekezdésében rögzített tulajdonhoz való jogot.

A végrehajtói tevékenység kereteit is a bírósági végrehajtás legmagasabb szintű szabályozó eszköze, a Vht. adja meg, a 226.§-229/A.§-aiban. A törvényhozó e rendelkezések között állapítja meg, hogy milyen ügyekben nem járhat el a végrehajtó, és törvényi szinten szabályoz minden olyan esetet (Vht. 227.§ (5) bekezdés, 240/B.§ (4) bekezdés, 306/N.§ (2) bekezdés) amikor az önálló bírósági végrehajtó nem végezhet végrehajtói tevékenységet, illetőleg nem gyakorolhatja hivatását (Vht.240.§.)

A 16/2022.(VI.30.) IM rendelet 1.§ (3) bekezdése – átvéve a jogalkotói hatáskör és felhatalmazás hiányában, ezért törvényt és jogbiztonságot sértő módon, a Kar hivatali szervének vezetője által 2021.09.02-án kiadott, közigazgatási államtitkár által, 2021.09.16-án jóváhagyott 1/2021.számú kari iránymutatás 1.4. b) pontjában rögzített rendelkezését – újabb esetkört alkotott, amikor nem végezhet végrehajtói tevékenységet a végrehajtó: **„Az átadó végrehajtó a kiterjesztett álláshely betöltése napjától nem végezhet végrehajtói tevékenységet azon az álláshelyen, amelyet korábban illetékességének kiterjesztésével látott el, és a kiterjesztett álláshely betöltése napjától számított 15 napon belül köteles az illetékességének kiterjesztésével ellátott végrehajtói szolgálat átadására az átvevő személy részére.”**

A törvényhozó 1994-től, 27 éven át (2021.VII.01-ig) fenntartotta azt a szabályt a Vht. 232.§ (6) bekezdésében, hogy az igazságügyi miniszternek biztosított jogkört – a törvénybe foglalt rendelkezés alapján - arra, hogy a be nem töltött végrehajtói állások területére *kiterjessze* a máshová kinevezett végrehajtó *illetékességét*.

A jogalkotó a végrehajtók illetékességére vonatkozó szabályozást – a végrehajtói tevékenység kereteihez hasonlóan – törvényi szinten biztosítja, a következők szerint:

- A **Vht.232.§ (4) bekezdés:** „a végrehajtó az illetékességi területén *indult ügyben* a székhelye szerinti megye területén, a budapesti és Pest megyei székhelyű végrehajtó Budapest és Pest megye területén jár el.

Vht.232.§ (5) bekezdés:” a végrehajtó az illetékességi területén *indult ügyben* az ingatlan-végrehajtást az ország egész területén foganatosítja.”

- Az ügy pedig akkor *indul* a végrehajtó szempontjából, amikor a **Vht. 32.§ (1) bekezdése** alapján, a végrehajtható okiratot kiállító szerv a végrehajtható okiratot, akár közvetlenül, akár a Kar hivatali szerve útján, megküldi az adós lakóhelye illetőleg székhelye szerinti (azaz az illetékes) végrehajtónak. További illetékességi szabályt tartalmaz a **32.§ (2) és (3) bekezdés** is.

- A **Vht.225.§ (2) bekezdése** kimondja, hogy a végrehajtó eljárása – mint polgári nemperes eljárás – a bíróság eljárásával azonos.

- A bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló **2011.évi CLXI. törvény (Bszi.) 162.§-a** rögzíti, hogy, a bírósági végrehajtó eljárása nemperes eljárás, hatáskörében tett intézkedés mindenkire kötelező.”

- A **Vht. 9.§-a** értelmében, azokra az eljárási kérdésekre, amelyeket e törvény eltérően nem szabályoz, a polgári perrendtartásról szóló **2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.)** szabályait a nemperes eljárás sajátosságaiból eredő eltérésekkel és a **bírósági polgári nemperes eljárásokban alkalmazandó szabályokról, valamint egyes bírósági nemperes eljárásokról szóló törvénynek** a bírósági polgári nemperes eljárásokra vonatkozó általános rendelkezéseit kell alkalmazni.

Az illetékességi (hatásköri) szabályok olyan kógens szabályok, amelyek alkalmazása mindig és kifejezetten *törvényi* rendelkezéseken alapulnak, ezért illetékességet és azon alapuló

eljárási jogosultságot (végrehajtói tevékenységet) kizárni, korlátozni is csak törvényben lehet. Visszaható hatállyal azonban illetékességi, hatásköri jogosultságot módosítani, a végrehajtási ügy indulásakor fennálló (rögzült) illetékességi szabályon alapuló eljárási jogosultságot utóbb elvonni, még törvényi szintű szabályozással sem lehet a jogbiztonság sérelme nélkül, nemhogy rendelettel és főleg nem MBVK iránymutatással.

A felsorolt **törvényi szabályok** összeolvasásából az következik, hogy amennyiben a kiterjesztett álláshely betöltésre kerül, úgy a kiterjesztett illetékességgel addig eljáró végrehajtó kiterjesztett illetékessége az álláshely betöltése napjától szűnik meg, tehát a kiterjesztett illetékességi területen ezt követően induló ügyekben már nem járhat el. Az álláshely betöltését megelőzően, az akkor még az ő illetékességi területén indult ügyekben azonban eljárási jogosultsága továbbra is fennmarad, ezekben az ügyekben ugyanis már rögzült az illetékessége, ezen ügyek tekintetében éppen az álláshelyet betöltő, újonnan kinevezett végrehajtónak nincs eljárási jogosultsága, hiszen ezek az ügyek az ő kinevezését megelőzően indultak.

Ezt a körülményt nemcsak a bíróságok illetékességére vonatkozó törvénybe foglalt eljárási szabályok támasztják alá, hanem a már több, mint 20 éve hatályban lévő, **a bírósági végrehajtási ügyvitelről és pénzkezelésről szóló 1/2002.(I.17.) IM rendelet** (továbbiakban: **Vüsz.**) **17.§-a** is, amely az (1) bekezdésében rögzíti, hogy „végrehajtási ügy az a végrehajtható okirattal - a Vht. 4. §-ában foglalt esetekben a közigazgatási szerv végrehajtási iratainak megküldésével - a végrehajtóhoz *érkezett* ügy, amelyben a végrehajtás foganatosítása a Vht. szerint hatáskörébe tartozik.

A **Vüsz. 18.§-a** szerint, a bírósági végrehajtó a *hozzá érkezett* végrehajtási ügyet köteles érkezési sorrendben a végrehajtási ügyek számítógépes nyilvántartásába (a továbbiakban: nyilvántartás) bejegyezni. A végrehajtási ügy a nyilvántartásban mindaddig szerepel, amíg a végrehajtási ügy iratai nem selejtezhetők.

A **Vüsz. 19.§** értelmében a nyilvántartásban a végrehajtási ügyek számozása évenként 1-gyel kezdődik, és az ügyek érkezésének megfelelően folyamatosan növekszik.

A végrehajtási ügy száma (a továbbiakban: végrehajtói ügyszám) minden esetben a *végrehajtó egyedi azonosításra alkalmas azonosító számával (jelvényszám) kezdődik.*

/Az egyedi azonosítószám a bírósági végrehajtó esetében a kinevezését és tevékenysége megkezdését alátámasztó hivatalos jelvényszámának a sorszáma./

Amikor tehát az eljárni illetékes bírósági végrehajtó, a hozzá beérkezett ügyet a nyilvántartásba vételi folyamatban ellátja az egyedi azonosító számával, rögzül a végrehajtó illetékessége

A fent írtakon felül ezt az álláspontot erősíti a 2001.XI.02-ig hatályban volt, a **bírósági végrehajtás szervezetéről szóló 11/1994.(IX.8.) IM rendelet 3.§ (4) bekezdése**, majd a **16/2001.(X.26.) IM rendelet 8.§ (3) bekezdése**, melyek kimondták, hogy az ügyelosztási rend évenkénti vagy év közbeni megváltozása *a már megindult végrehajtási ügyeket nem érinti.*

A végrehajtási ügyekben a bíróságok is jelzőszámmal rendelkeznek (Vüsz.1.számú melléklete). Amennyiben a bíróságok elnevezéséről, székhelyéről és illetékességi területének meghatározásáról szóló 2010.évi CLXXXIV. *törvény* módosuló rendelkezése folytán valamely bíróság illetékességi területe változna (amellett, hogy ennek törvényi szabályozással kell megtörténnie), a visszamenőleges hatályú jogalkotás tilalma miatt, elképzelhetetlennek tartanánk, hogy a módosulás időpontjáig már megindult ügyekben – visszaható hatállyal - kizárják annak a bíróságnak az eljárási jogosultságát, amelyet a törvény mindaddig felhatalmazott az ügy intézésére. Egy ilyen szabályozás a törvényes bíróhoz való jogosultságot is sértené. Törvényes bíró ugyanis az eljárási szabályok szerint a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező bíróságon működő, **előre megállapított**

ügyelosztási rend alapján kijelölt bíró.

A **Vüsz. 19.§ (2) bekezdése** alapján, a kiterjesztett illetékesség fennállása alatt indult ügyek mindegyike a kiterjesztett illetékességgel rendelkező végrehajtó egyedi azonosító számát viseli (a jövőben is). Az ő eltiltása rendeleti úton (illetőleg kari iránymutatással) ezeknek az ügyeknek a további foganatosításától és az újonnan kinevezett, más azonosító számmal rendelkező végrehajtó felhatalmazása ezeknek az ügyeknek a továbbvitelére a kiterjesztett illetékességgel rendelkező végrehajtó azonosító száma alatt, olyan szabályozást jelent, amely ellentétes - a jogforrási hierarchiában magasabb szinten álló - felsorolt törvényi rendelkezésekkel, illetékességi szabályokkal.

A 16/2022.(VI.30.) IM rendelet 1.§ (3) bekezdése az Alaptörvény 18. cikkének (3) bekezdését, T) cikkének (3) bekezdését és ezáltal a jogállamiság alkotmányos alapját jelentő jogbiztonság elvét megsértve, alacsonyabb szintű jogszabályként, a végrehajtási törvénnyel ellentétes tartalmú rendelkezést hozott, amikor a Vht. 232.§ (6) bekezdése alapján létesített illetékességet úgy vonja el rendeleti szintű szabályozással az addig törvénynek megfelelően eljáró végrehajtótól, mégpedig *visszaható hatállyal*, hogy nem rendelkezik erre vonatkozó felhatalmazással sem.

A jogállamiság részét képező jogbiztonságból fakad a ***visszaható hatály tilalma*** is. A visszaható hatály tilalma azt a követelményt fogalmazza meg, miszerint valamely jogszabály hatályba léptetése főszabály szerint nem történhet visszamenőlegesen, és a jogszabály rendelkezései nem alkalmazhatóak a jogszabály hatályba lépése előtt létrejött tényekre és jogviszonyokra, erre irányuló kifejezett rendelkezés alapján sem.

A 16/2022.(VI.30.) IM rendelet 1.§ (3) bekezdése azonban a kihirdetését megelőző időre állapít meg jogkövetkezményeket, mégpedig a kihirdetését megelőzően érvényesülő, törvény által biztosított illetékességi szabályok alapján végrehajtást foganatosító végrehajtóktól utólagosan, az ügyek indulására visszaható hatállyal megvonja az illetékességet, az eljárási jogosultságot, a végrehajtói tevékenység végzésének lehetőségét. Ezáltal a rendelet *ellentétes a visszaható hatály tilalmának alkotmányos követelményével is*.

A 16/2022.(VI.30.) IM.rendelet, az 1.§ (3) bekezdésében rögzített szabályozással sérti a ***felek (végrehajtást kérő, adós) tisztességes eljáráshoz való alapjogát*** is, mert elvonja tőlük a törvény által alapított illetékességgel rendelkező végrehajtót és olyan végrehajtónak rendeli átadni a végrehajtás foganatosításának végzését, aki a végrehajtási ügy indulásakor nemcsak illetékességgel, de szolgálati viszonytal (kinevezéssel) sem rendelkezett.

Ezen felül ***a bírósági végrehajtó tisztességes eljáráshoz való alapjoga is sérül***, mert a rendeletben nincs biztosítva az Alaptörvény XXVIII. cikkének (1) bekezdéséből eredő ***bírósághoz fordulás joga***, amely ugyancsak a jogállamiság követelménye.

A kiterjesztett illetékesség megszűnése ugyanis nem jelent szolgálat megszűnést (annak eseteit a Vht. 239.§-a taxatív felsorolja), tehát sem a Kar hivatali szervének, sem a Hatóságnak nem kell hatósági eljárás keretében döntenie a végrehajtói tevékenység továbbfolytatásának megtiltásáról, nem kell bíróság előtt megtámadható határozatot hoznia. Ez a kötelezettsége csak a Vht.240/C.§ (1) bekezdésében felsorolt esetekben áll fenn: „A Hatóság elnöke a végrehajtó kölcsönös áthelyezése, felmentése, továbbá szolgálata folyamatossága és megszűnése megállapítása, valamint a végrehajtói kinevezés érvénytelenségének megállapítása ügyében az Ákr. rendelkezései szerint jár el.”

A 16/2022.(VI.30.) IM rendelet 1.§ (3) bekezdése sérti az Alaptörvénynek a ***tulajdonhoz való jogot*** garantáló XIII. cikkét is.

A bírósági végrehajtó ugyanis annak érdekében, hogy a kinevezéssel betöltött szolgálati

helyén kívüli, a kiterjesztett illetékességű területen is megfelelően elláthassa a végrehajtói tevékenységet irodát tartott fenn, ennek érdekében pedig beruházásokat eszközölt. Ezen felül minden egyes, az illetékességi területén indult ügyben költségei merültek fel, amelyek tekintetében fennáll a megtérítésre való jogosultsága, továbbá minden egyes ügyben fennáll a díjazásra való jogosultsága (jogos várománya).

Ezen igények törvényi alapját a **Vht. 254.§-a** teremti meg, amely az (1) bekezdésében rögzíti, hogy „a végrehajtót a tevékenységért – a jogszabályba foglalt végrehajtói díjszabás szerint megállapított – díj és költségterítés illeti meg. A törvényben meghivatkozott jogszabály, a bírósági végrehajtói díjszabásról szóló **35/2015.(XI.10.) IM rendelet**, illetőleg 2021.11.01-től azonos tartalommal a **8/2021.(X.29.) SZTFH rendelet**. Ezek az **1.§ (1)** bekezdésükben, egyezően megállapítják, hogy „az önálló bírósági végrehajtót a hatáskörébe tartozó végrehajtás foganatosításáért költségátalány, készkiadás (a továbbiakban együtt: költségterítés), munkadíj, az adós teljesítése esetén ezeken felül behajtási jutalék illeti meg.”

A bírósági végrehajtók az illetékességi területükön indult, saját azonosító számukat viselő végrehajtási ügyekben legtöbbször letiltás kiadásával, részletfizetés engedélyezése útján tudják a követeléseket behajtani. Ez azt jelenti, hogy számos intézkedésük ellenértéke, díja valamint költségeik csak hosszabb időtartam (évek) alatt térül meg, de ilyen esetekben a behajtott követelés után járó jutalék is csak részletekben, huzamosabb idő alatt kerül teljesítésre.

A 16/2022.(VI.30.) IM rendelet 1.§ (3) bekezdése, a rendelet 4.§-ába foglalt rendelkezései útján, teljes egészében elvonja a kiterjesztett illetékességgel eljáró végrehajtóktól a végrehajtói tevékenységük végzéséből származó, s jogos várományként *tulajdonjogi védelem alatt* is álló, a törvény által garantált díjazásukat és költségterítésüket, mégpedig úgy, hogy új tulajdonviszonyokat (tulajdonszerzési módot) keletkeztet rendeleti szabályozással.

Ezt oly módon kívánja elérni, hogy az illetékesség kiterjesztés megszűnését - egyébként tévesen és a Vht. rendelkezéseit (Vht. 232.§.(1),(3),(6) bekezdés, 240/A.§ (1) bekezdés) sértő módon - egyfajta szolgálat megszűnésként definiálja, és – az 1.§ (1) bekezdésében írtak analógiájára - szolgálat átadási kötelezettséget ír elő az illetékesség kiterjesztéssel eljáró végrehajtó terhére, és az ily módon átadásra kényszerített végrehajtókat megillető díjakat illetőleg az átadni kényszerített ügyekben befolyó minden bevételt, a 16/2022.(VI.30.) IM rendelet 4.§ (5) bekezdésében lefektetett jogsértő szabályozással, az újonnan kinevezett végrehajtó tulajdonába rendeli átadni kártalanítás nélkül az alábbiak szerint:

„az átadó végrehajtó eljárási jogosultsága megszűnésének napján és azt követően az elszámolási számlára befolyó, továbbá a letéti számlán kezelt, végrehajtónak járó (!) összegek az átvevő személyt illetik.”

A rendelet 4.§ (1),(2),(3),(4),(5),(6),(7) bekezdéseiben meghivatkozott elszámolási és letéti számla alatt, a kiterjesztett illetékességgel eljáró végrehajtó számláit kell érteni (ő, illetve az általa alapított végrehajtói iroda, a Ptk.6:394.§ szerinti számlatulajdonos, akitől a rendeleti szabályozás elveszi a számlái feletti - törvény által garantált - szabad rendelkezési jogot is) hiszen az átadni kényszerített ügyekben az átvevő végrehajtó a Vht.254.§ (1) bekezdésének megfelelő végrehajtói tevékenységet még egy pillanatig sem végzett, ami alapján őt bármilyen bevétel, a saját számláira érkezően, megilletethetné.

A rendelet szabályozásával szemben, a **Vht. 232. § (1) bekezdése** a végrehajtói szolgálat keletkezése kapcsán azt a már meghivatkozott szabályt fekteti le, hogy „az önálló bírósági végrehajtót (e fejezetben a továbbiakban: végrehajtó) a Hatóság elnöke (korábban miniszter) nevezi ki hét évre (a 2015.08.31-ig hatályos rendelkezés szerint: határozatlan időre) de legfeljebb a 65. életéve betöltésének napjáig, meghatározott székhelyre és meghatározott járásbíróság mellé azzal, **hogy egy végrehajtó egy székhelyre, illetőleg egy járásbíróság mellé kerül kinevezésre.** „ A (3) bekezdés rögzíti, hogy a végrehajtó székhelye és

illetékességi területe megegyezik annak a járásbíróságnak a székhelyével és illetékességi területével, amely mellé kinevezték (tehát amely mellett az **egyetlen szolgálata** a kinevezéssel keletkezett.)

2021.VII.01-ig a **232.§ (6) bekezdése** feljogosította a minisztert, hogy a be nem töltött végrehajtói állások (szolgálatok) illetékességi területére kiterjesztheti a *máshová kinevezett végrehajtó illetékességét*

A törvényi szabályozásból következően a be nem töltött álláshelyre csak a máshová már kinevezett, azaz másutt már szolgálattal rendelkező végrehajtó illetékessége (és nem a szolgálata) terjeszthető ki.

A végrehajtónak nem keletkezik újabb, második szolgálata sem, mert minden végrehajtó csak egy szolgálattal rendelkezhet, amely amellet a bíróság mellett áll, és marad fenn, amely mellé kinevezték.

Az illetékesség kiterjesztésére éppen azért van/volt szükség, mert betöltetlen az adott szolgálat és a végrehajtási ügyek ellátásának érdekében, a más bíróság mellett szolgálattal rendelkező végrehajtó illetékességét, eljárási jogosultságát terjesztette ki a törvényi felhatalmazás alapján a miniszter, adott bíróság illetékességi területére is.

Az illetékesség kiterjesztés nem jelentette az álláshely betöltését sem, hiszen a kiterjesztés épp az álláshely betöltésének időpontjáig állt fenn. Amennyiben pedig a kiterjesztett illetékességi területen nem keletkezik szolgálat, úgy annak a megszűnése, illetőleg átadása is kizárt.

Ezt az érvelést támasztja alá a **Vht. 239.§-a** is, amely a végrehajtói szolgálat megszűnésének eseteit tartalmazza taxatív felsorolásban, és ezek között az illetékesség kiterjesztés megszűnése értelemszerűen nem szerepel.

Szolgálat megszűnés hiányában még végrehajtási irat átadási kötelezettség sincs, ezért nem alkalmazható a **Vht. 240/A.§ (1) bekezdése** sem, mert az kizárólag a végrehajtó szolgálatának megszűnése vagy az állandó helyettes eljárása esetére ír elő végrehajtási iratokra (nem szolgálatra!) vonatkozó *átadási kötelezettséget*.

A **Vht.240/A.§ (7) bekezdésébe foglalt** rendelkezés is a kiterjesztett illetékességgel rendelkező végrehajtó eljárási jogosultsága fennmaradásának törvényhozói szándékát támasztja alá, hiszen törvényi szinten biztosítja, hogy „a Kar hivatali szervének vezetője jóváhagyásával az állandó helyettes és az újonnan kinevezett önálló bírósági végrehajtó a végrehajtási ügyek átadása során megállapodhatnak úgy is, hogy a **folyamatban lévő végrehajtási ügyeket** az állandó helyettes fogantatosítja, az újonnan kinevezett önálló bírósági végrehajtó **csak a kinevezését követően elrendelt végrehajtási ügyekben jár el**”

Amennyiben a törvényalkotó az állandó helyettes részére (aki, mint a neve is utal rá, csak helyettesi pozícióban, átmeneti időre látta el adott szolgálattal hely végrehajtási ügyeinek intézését) lehetőséget ad a már megindult ügyek további fogantatosítására, akkor mennyivel inkább az a törvényhozói szándék az illetékességi szabályokon keresztül, hogy az illetékességi és ügyelosztási szabályok szerint kiosztott (befejezett és folyamatos) ügyekben a kiterjesztett illetékességgel rendelkező végrehajtó végezze szolgálata fennállásáig a végrehajtói tevékenységet. Az ezzel ellentétes rendeleti (iránymutatás) szintű szabályozás **az illetékesség visszamenőleges elvonását jelenti, amely alaptörvény-sértő.**

A teljesség kedvéért hangsúlyozandó, hogy a kiterjesztett illetékesség esete nem adekvát az állandó helyettesítéssel. Kiterjesztett illetékesség esetén nincs szolgálattal álló, valamilyen oknál fogva helyettesítésre szoruló végrehajtó, illetőleg a szolgálat megüresedéséről sem beszélhetünk, mert az eleve betöltetlen (üres).

Állandó helyettesítésre a szolgálat megszűnése következtében előálló álláshely üresedés miatt kerül sor, vagy a szolgálattal álló végrehajtó azért szorul helyettesítésre, mert a

törvényben megjelölt okból - átmenti időtartamban - nem végezhet végrehajtói cselekményeket. Az állandó helyettesítés eseteit a törvény konkrétan megjelöli, ahhoz nem lehet újabb esetköröket alacsonyabb szintű jogszabállyal vagy iránymutatással hozzárendelni.

Megjegyzendő, hogy az MBVK hivatali szerve által kiadott, a mai napig hatályban lévő **1/2021.számú kari iránymutatás** 1.4. b) pontja a rendelettel azonos szövegezésű szabályozást tartalmaz, amely a végrehajtókra nézve kötelező. (Vht.250.§ (2) bekezdés 33. pont), megsértése fegyelmi vétségnek minősül (Vht.266.§ (2) bekezdés), hivatalvesztést is eredményezhet.

Ez a körülmény azt jelenti, hogy jogalkotási hatáskörrel nem rendelkező szerv hozott a végrehajtási törvény rendelkezéseivel ellentétes, alapjogokat sértő, illetve elvonó kötelező szabályokat valamennyi bírósági végrehajtóra nézve, súlyosan megsértve ezáltal a jogállamiság alkotmányos alapját jelentő jogbiztonságot is, az érintetteknek azonban az alaptörvény-ellenes rendelkezésekkel szemben semmilyen jogorvoslati joguk, lehetőségük nincs.

Az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdéséből az következik, hogy az alapvető jogokra és kötelességekre vonatkozó szabályokat törvénynek kell megállapítania. Valamely alapjog közvetlen és jelentős korlátozásához is törvény kell.

Ebből következően a **tulajdonhoz való jog teljes elvonására**, amely tulajdonképpen kisajátítást jelent, az Alaptörvény XIII. cikkének (2) bekezdése értelmében csak kivételesen és közérdekből, törvényben meghatározott esetekben és módon, teljes, feltétlen és azonnali kártalanítás mellett van lehetőség.

A fent írtakra tekintettel is alaptörvény-ellenesek a 16/2022.(VI.31.) IM rendelet 1.§ (3) bekezdése és a 4.§.(1)-(7) bekezdései.

A továbbiakban is kiemelendő, hogy a miniszter a Vht.307.§ (2) bekezdés p) pontjában arra kapott felhatalmazást, hogy rendelettel állapítsa meg a végrehajtó **állandó helyettes általi helyettesítésével összefüggő elszámolás, ügyvitel és ügykezelés** részletes szabályait.

Ezzel szemben a 16/2022.(VI.30.) IM rendelet, törvényi felhatalmazás nélkül, a végrehajtói szolgálat átadására vonatkozóan tartalmaz részletes szabályokat, míg a helyettesített végrehajtónak az állandó helyettes általi helyettesítésével összefüggő elszámolás szabályait, erre irányuló törvényi felhatalmazás ellenére nem alkotta meg.

1994. 09.01. napjától, azaz a bírósági végrehajtásról szóló 1994.évi LIII. törvény a hatálybalépésétől egészen 2015. 09.01-ig (21 éven át), a Vht.248.§ (3) bekezdése, azaz törvény szabályozta a helyettesítés esetén alkalmazandó **elszámolási, díjazási kérdéseket, s e törvényi rendelkezések szerint, főszabályként a helyettesített végrehajtót illette meg a saját szolgálati helyén befolyt bevétel, míg a helyettes díjazás illette meg, amelynek összegét megállapodás, ennek hiányában a kamara határozata állapította meg.**

A bírósági végrehajtók társ-hivatásrendjének minősülő közjegyzők esetében a mai napig törvény (1991.évi XLI. törvény 32.§-37/E.§) szabályozza 46 db bekezdésen keresztül a közjegyző helyettesítésével kapcsolatos **részletes szabályokat**. Ennek körében azt, hogy az állandó helyettesítés illetőleg a tartós helyettesítés tartamára a helyettesített közjegyző és az állandó helyettes között létrejött, a területi kamara elnöksége által jóváhagyott megállapodást kell elsődlegesen alkalmazni. A törvényhez fűzött indoklás tartalmazza, hogy „a törvény koncepciója az eddigi szabályokra is figyelemmel az, hogy az állandó helyettesítés alapvetően a helyettes közjegyző és az állandó helyettes közötti önkéntes megállapodáson alapuló feladat-ellátási forma, amelybe közjogi eszközökkel beavatkozni nem indokolt. A

szabályozás ugyanakkor a *legszükségesebb kereteket rögzíti.*”

A megállapodás jóváhagyása tekintetében a közjegyző feleknek törvény (Kjtv.37/C.§ (1) bekezdés) adta jogosultságuk van arra, hogy a jóváhagyást hatósági eljárás keretében kérjék, azaz számukra biztosított a tisztességes hatósági eljáráshoz, a bírósághoz fordulás joga is. A közjegyző helyettes kirendelése és a kirendelés visszavonása is közigazgatási, hatósági eljárás keretében történik (Kjtv.11/A.§ (1) bekezdés g) pont), ezzel szemben a bírósági végrehajtók esetében sem a helyettes kinevezése, sem a helyettesítés visszavonása tekintetében **nincs biztosítva a bírósági végrehajtók részére a tisztességes hatósági eljáráshoz, a bírósághoz forduláshoz, a jogorvoslathoz való jog.**

A közjegyzők közötti helyettesítési megállapodás *kötelező tartalmi elemeit* is a törvény jelöli meg tételesen a 37/A.§ (2) bekezdésében. Ezek közé tartozik a helyettesítési díj mértéke, az **elszámolás rendje** vagy az, hogy a helyettesítés ingyenesen történik. Törvényi előírás rögzíteni a pénzforgalmi számla, fizetési számla, letéti számla, házipénztár felett való rendelkezés szabályait és a munkáltatói jogkör gyakorlási rendjét.

A törvény azonban arra az esetre is tartalmaz rendelkezéseket, amennyiben a helyettesítésre, jóváhagyott megállapodás hiányában kerül sor. A helyettesítési jogviszony megszűnését követően azonban minden esetben az érintettek kötelezettségévé teszi, hogy **elszámoljanak egymással**, vita esetére pedig **egyeztetést ír elő**, amit a területi kamara elnökének kell lefolytatnia.

Ehhez képest a bírósági végrehajtásról szóló törvényben a végrehajtó helyettesítése címszó alatt csak 18 db bekezdés szerepel. A 245.§ (1) bekezdés a) b) c) és d) pontjai nevesítik taxatív felsorolásban azokat az eseteket, amikor **helyettesnek kell eljárni.**

A helyettesítés konkrét szabályait tekintve mindösszesen annyit tartalmaz a **245.§ (6) bekezdés**, hogy **„a helyettes gondoskodik a végrehajtó irodájának zavartalan működéséről, a működési költségeket kifizeti, a számláit kezeli, a végrehajtó alkalmazottjai feletti munkáltatói jogokat gyakorolja az alapvető munkáltatói jogok kivételével.”** A **248. § (1), (2)** bekezdése pedig rögzíti, hogy „a helyettes minden végrehajtási ügyet ellát; az iratokat, mint „helyettes bírósági végrehajtó” írja alá és a végrehajtóra vonatkozó rendelkezéseket a helyettesre megfelelően alkalmazni kell.”

Ez utóbbi mondatból kiindulva, az ügyvitel és ügykezelés tekintetében – amelynek részletes szabályozására a miniszter ugyancsak törvényi felhatalmazást kapott a Vht. 307. § (2) bekezdésének p) pontjában - állandó helyettesítés esetén is a bírósági végrehajtási ügyvitelről és pénzkezelésről szóló 1/2022.(I.17.) IM rendeletbe (Vüsz.) foglalt szabályok szerint kell az állandó helyettesnek eljárnia.

A Vüsz. - külön - az állandó helyettesítés eseteire is tartalmaz már rendelkezéseket [14/A.§ (4) b) és f) pont,29/A.§ (10) bekezdés, 36.§, 48.§ (2) ,50.§ (3),52/A. § (1) b) pont, 53.§ (1), (3) bekezdés.]

A 16/2022.(VI.30.) IM rendelet az 5.§ (1) bekezdésének első mondatában megismétli a Vht. 248.§ (1) bekezdésében foglaltakat, amelyet a jogalkotásról szóló 2010.évi CXXX. törvény a 3.§-ában kifejezett megtilt, amikor rögzíti, hogy a jogszabályban nem ismételtető meg az Alaptörvény vagy olyan jogszabály rendelkezése, amellyel a jogszabály az Alaptörvény alapján nem lehet ellentétes, de az idézett törvényi elvárással szemben a 16/2022.(VI.30.) IM rendelet, az 1.§ (2) bekezdésében megismétli a Vht. 240/A.§ (1) bekezdésében írtakat is, azzal azonban, hogy törvénysértő módon, a törvényben szabályozott irat átadási kötelezettségen felül, előírja a végrehajtói szolgálat átadási kötelezettségét is.

A jogalkotásról szóló 2010.évi CXXX. törvény 3.§-a azt is előírja, hogy „az azonos vagy hasonló életviszonyokat azonos vagy hasonló módon, szabályozási szintenként lehetőleg ugyanabban a jogszabályban kell szabályozni. A szabályozás nem lehet indokolatlanul párhuzamos vagy többszintű.”

Ehhez képest azt, hogy az állandó helyettes a saját végrehajtói szolgálatához rendszeresített biztonsági papírt és szárazbélyegzőt használ, a Vüsz. is szabályozza a 29/A. § (10) bekezdésében, de a 16/2022.(VI.30.) IM rendelet is az 5.§ (1) bekezdésében.

Ugyanakkor a Vüsz. 29/A.§ (10) bekezdésében szerepel egy olyan mondat is, hogy” az állására *kirendelt* helyettes pedig helyettesi tevékenységéhez *külön rendszeresített biztonsági papírt és szárazbélyegzőt használja* az (1) bekezdés szerinti jegyzőkönyvek elkészítéséhez.” Tekintettel arra, hogy a Vht. már nem alkalmazza a helyettesrel összefüggésben a *kirendelés* kifejezést (felhívás (Vht.245.§ (4) bekezdés, illetőleg kinevezés szerepel a Vht.243.§ (4) bekezdésben), a jogi normák egyértelműségére vonatkozó követelmény érvényesülése érdekében indokolt lett volna a jogalkalmazók számára érthetővé tenni, hogy melyek azok az állandó helyettesítési esetek, amikor a helyettesi tevékenységhez külön rendszeresített biztonsági papírt és szárazbélyegzőt kell használni.

A 16/2022.(VI.30.) IM rendelet is egymást követően háromszor alkalmazza a kirendelés kifejezést: „*kirendelésre* kerülő állandó helyettes” (1.§ (1) bekezdés), „*kirendelése megszűnt*„(1.§ (2) bekezdés „*kirendelésre* került állandó helyettes” (1.§ (2) bekezdés), annak ellenére, hogy a törvényben nincs szabályozás állandó helyettes kirendelésére vonatkozóan, azt ugyanis a 2015.évi CVII. törvény, 2015.IX.01-i hatállyal kivette a Vht. rendelkezéseiből.

Nemcsak szóhasználatában ellentétes a 16/2022.(VI.30.) IM rendelet a Vht-vel, de törvényi felhatalmazás nélkül és a bírósági végrehajtásról szóló törvény helyettesítésre vonatkozó rendelkezéseivel is ellentétes szabályokat, kötelezettségeket fektet le:

„A végrehajtói letéti és elszámolási számlákkal kapcsolatos intézkedések” cím alatt, a rendelet 4.§ (1)–(7) bekezdéseiben.

Ezek a rendelkezések **alaptörvény-ellenesek** a helyettesítésnek a Vht.245.§ (1) bekezdésének b) és c) pontjában rögzített eseteiben, tehát amikor a végrehajtót a *hivatalából felfüggesztették, illetőleg amikor a végrehajtói szolgálat szünetel, továbbá abban az esetben is, amikor illetékességének kiterjesztésével járt el a végrehajtó.* Ezekre az esetekre vonatkoztatva a rendeleti szabályozás sérti a jogállamiság követelményrendszerébe tartozó

- jogforrási hierarchia érvényesülésének követelményét (törvénybe ütközése okán),
- a visszaható hatályú jogalkotás tilalmát
- a törvényi szabályozás kogenciájának követelményét az alapjogok korlátozása, elvonása tekintetében
- a bírósághoz fordulás és a jogorvoslat jogának kizárása miatt, a tisztességes eljáráshoz való jogot
- a tulajdonhoz és vállalkozáshoz való alapjogot.

A bírósági végrehajtó helyettesítésére vonatkozó törvényi rendelkezéseket, a **Vht. 240/A.§-a** és a **245.§ (6) bekezdése** tartalmazza. A jelenleg is hatályos szabályozást a 2015.évi CVII. törvény határozta meg 2015. VII. 8-án, 2015.IX.01-i hatállyal.

A törvényhez fűzött indokolás szerint, „a törvény jelentősen módosítja a végrehajtók helyettesítésére vonatkozó szabályokat, amely változásokat a törvény a helyettes végrehajtó általi számla- és iratkezelésre vonatkozó előírások, továbbá a helyettesnek a végrehajtó letéti számlája feletti rendelkezési jogosultsága tekintetében is átvezet.”

Mindezek alapján rögzíthető, hogy a törvényhozó a helyettes általi számlakezelések szabályait, valamint azokat a korlátozott eseteket, amikor a letéti számlán kezelt összegekre vonatkozó átadási kötelezettséget ír elő, maga alkotta meg. Számlakezelésre, átadási kötelezettségre vonatkozó további részletszabályok kidolgozására a minisztert **nem hatalmazta fel.**

A törvényi szabályozás, a **Vht. 240/A.§ (2) bekezdésében**, kizárólag a helyettesített végrehajtó **letéti számlája** felett biztosít **rendelkezési jogot** az állandó helyettes részére. Letéti számlán kezelt összegekre vonatkozó átadási kötelezettséget pedig kizárólag (a miniszter, 2021.X.01-től a Hatóság elnöke általi) új kinevezett végrehajtó javára állapít meg a törvényi rendelkezés, amit kizárólag az állandó helyettes tud foganatosítani átadó végrehajtóként, szolgálatban álló (felfüggesztés vagy szünetelés miatt) helyettesített végrehajtónak, valamint a kiterjesztett illetékességgel eljáró végrehajtónak nincs ilyen kötelezettsége.

Íme a törvény szövege:

*„A 245. § (1) bekezdés a)-c) pontja alapján eljáró helyettesnek **rendelkezési joga van a helyettesített végrehajtó letéti számlája felett**, ha pedig a megüresedett végrehajtói álláshelyre új végrehajtót **n e v e z t e k k i**, a letéti számlán kezelt összegeket **átadja** a szolgálatba lépő végrehajtónak. Ha a 245. § (1) bekezdés a)-c) pontja alapján történő helyettesítés esetén a végrehajtói álláshelyre új végrehajtót **n e v e z t e k k i**, a letéti számlán kezelt összegeket a helyettesítő **átadja** a szolgálatba lépő végrehajtónak. Ha a felfüggesztés vagy a szünetelés megszűnik, a helyettes letéti számla feletti rendelkezési joga megszűnik.”*

A helyettesített végrehajtó letéti számláján kívüli, más számláját (elszámolási/vállalkozói számla) érintő, helyettes megillető jogosultságot a törvényalkotó csak a Vht. 245.§ (6) bekezdésében biztosít. A törvény szövege szerint pedig, a helyettes jogosultsága a helyettesített végrehajtó letéti számláján kívüli, más számláinak tekintetében kizárólag a **kezelésre** terjed ki.

A Vht. 245.§ (6) bekezdése deklarálja: „A helyettes gondoskodik a végrehajtó irodájának zavartalan működéséről, a működési költségeket kifizeti, **a számláit kezeli**, a végrehajtó alkalmazottjai felett a munkáltatói jogokat gyakorolja az alapvető munkáltatói jogok kivételével.”

Az idézett törvényi rendelkezésekre figyelemmel, minden olyan, a **16/2022.(VI.30.) IM rendelet 4.§-ába foglalt , átadási kötelezettséget előíró szabályozás:**

*letéti számlán kezelt összegek átadása, elszámolási számlán kezelt összegek átadása (4.§ (2), (5), (7) bekezdések), számla és bevételi összegek feletti tulajdonjog átadása (4.§ (3),(5), (7) bekezdés), amelyet a törvény nem tartalmaz, illetőleg elszámolási számla megszüntetésére irányuló kötelezés (4.§ (6) bekezdés) **Alaptörvénybe ütköző**, mert ellentétes a Vht. 240/A.§ (2) bekezdésében és a Vht. 245.§ (6) bekezdésében **megfogalmazott törvényhozói szándékkal,(jogforrási hierarchia sérelme)** ezért*

- sérti az Alaptörvény 18. cikkének (3) bekezdését és a T) cikkének (3) bekezdését,
- sérti a **visszaható hatályú jogalkotás tilalmát**
- sérti az Alaptörvény XIII. cikkének (1) bekezdésében rögzített **tulajdonhoz való jogot**, és miután a tulajdonhoz való jog korlátozása törvényhozási tárgykörbe tartozó szabályozást igényel, az alapvető jognak minősülő tulajdonhoz való jog rendeletbe foglalt korlátozása, elvonása sérti az Alaptörvény I. cikkének (3) bekezdését is. **(törvényi szintű szabályozás szükségessége) .**

A törvényi szabályozással, a törvényhozó szándékával szemben a **16/2022.(VI.30.) IM rendelet 4. és 6.§-a** sérti annak a bírósági végrehajtónak a tulajdonhoz való jogát, aki kiterjesztett illetékességgel járt el. Sérti annak a bírósági végrehajtónak a tulajdonhoz és vállalkozáshoz való jogát, akinek a helyettesítésére hivatalából való felfüggesztés vagy a végrehajtói szolgálatának szünetelése miatt kerül sor.

A rendelet ugyanis ezeket a szolgálatban maradó végrehajtókat is kötelezi, mint átadó végrehajtókat, hogy a saját álláshelyükön használt letéti számlán kezelt összegeket, továbbá az álláshelyükön használt elszámolási számlán kezelt, bevételi bizonylattal el nem számolt összegeket vagy a letéti és elszámolási számláik feletti tulajdonjogot átadják az állandó helyettes, mint átvevő személy részére (4.§ (2), (3) bekezdés).

A rendelet a 4. § (5), (6) bekezdésében, **tulajdonjogot keletkeztető és megszüntető rendelkezést tartalmaz**, amikor kimondja, hogy „az átadó végrehajtó eljárás jogosságára megszűnésének napján és azt követően az elszámolási számlára befolyó, továbbá a letéti számlán kezelt, végrehajtónak járó összegek az átvevő személyt *illetik*.”

Ezen felül, miután az 1.§ (1) bekezdésében alaptörvény-sértő módon a felfüggesztés és szünetelés időtartamára is kötelezi a végrehajtót szolgálatának átadására, továbbá az 1.§ (3) bekezdésében az illetékességének kiterjesztésével ellátott végrehajtói szolgálatának átadására kötelezi az addig törvényesen eljáró, de a rendelettel átadónak minősített végrehajtót, a 4.§ (6) és (7) bekezdésében már a saját elszámolási számlájának megszüntetésére is kötelezi őket, és az átadás-átvételt követően az átadó végrehajtó elszámolási számlájára érkezett összegek tekintetében tulajdonjogukat elvonva, továbbutalási kötelezettségüket állapítja meg az átvevő személy elszámolási számlájára, annak tulajdonába, mivel az (5) bekezdésben kimondta, hogy ezek az összegek az átvevőt illetik meg.

A 16/2022.(VI.30.) IM rendelet 6.§-a

pedig – a fent idézett törvényi rendelkezésekkel (Vht.240/A.§ (1), (2) bekezdés, 245.§.(6) bekezdés) szembehelyezkedve - mérlegelést nem tűrő módon megállapítja, hogy „a végrehajtó a Vht. 245.§ (1) bekezdés a)-c) pontja alá eső esetekben (tehát felfüggesztés, szünetelés esetén is) az állandó helyettesi feladatok ellátását **kizárólag annak a végrehajtói irodának keretei között végezheti, amelyet saját maga alapított, vagy amelybe tagként belépett.**”

A rendeletnek a 4. és 6.§-ába foglalt szabályai nemcsak korlátozzák a tulajdonhoz és vállalkozáshoz való alapjogok érvényesülését, hanem teljesen elvon pénzüsszegek feletti tulajdonjogot és az elvont tulajdonjogot, diszkriminatív módon, más végrehajtó részére biztosítja. Ezzel **új tulajdonszerzési módot keletkeztet rendeleti szabályozással**.

Az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése mondja ki, hogy „az alapvető jogokra és kötelezettségekre vonatkozó szabályokat törvény állapítja meg.”

Ez azt jelenti, hogy valamely alapjog, mint a tulajdonhoz vagy vállalkozáshoz való jog tartalmának meghatározása és lényeges garanciáinak megállapítása csakis törvényben történhet, törvény kell továbbá az alapjog közvetlen és jelentős korlátozásához is. A 16/2022.(VI.30.) IM rendelet tulajdonhoz, vállalkozáshoz való jogot sértő módon avatkozik be fennálló jogviszonyokba. Alapvető jogok korlátozását, teljes elvonását megvalósító jellege miatt nem felel meg az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdéséből fakadó törvényi szintű szabályozás alkotmányos követelményének, ezért sérti az Alaptörvény XII. cikk (1) bekezdését és a XIII. cikk (1) bekezdését is.

A **tulajdonvédelem biztosítása** állami kötelezettség. A tulajdonhoz való jog alapjogi jellege az állam számára kétirányú kötelezettséget ír elő. Egyfelől köteles tartózkodni a tulajdonosi

szférába való behatolástól, másfelől köteles megteremteni azt a jogi környezetet, azt az intézményi garanciarendszert, amely a tulajdonhoz való jogot diszkrimináció nélkül működőképessé teszi.

A tulajdonvédelemhez szükséges jogi környezet megteremtését jelenti a Vht. 245.§ (6) bekezdésébe foglalt szabályozás is. A helyettes kötelezettségébe tartozó feladatok felsorolásával ugyanis a törvényhozó célja nemcsak az volt, hogy a végrehajtási ügyek folyamatos ellátását biztosítsa, hanem az is, hogy a helyettesítésre vonatkozó, fent idézett szabályozás megalkotásával megőrizze az adott szolgálati helyen személyre szóló, törvényes kinevezéssel rendelkező – de átmenti időre helyettesítésre szoruló – végrehajtónak az értékteremtő munkájával, beruházásokkal létrehozott, az MBVK 1/2017.számú kari iránymutatásában előírt személyi és tárgyi feltételeknek magas színvonalon megfelelni tudó, a hivatalos tevékenységének (végrehajtási ügyek kezelése, ügyfelek fogadása, iratok tárolása) helyszínéül szolgáló **irodája, mint hivatali helyisége** feladat ellátási képességének folyamatos és zavartalan fenntartását. Másrészt garantálja a **végrehajtói irodának, mint gazdasági társaságnak** a fennmaradását, működésének folyamatosságát is.

A bírósági végrehajtók önálló jogállású személyek, azonban a 2015.évi CVII. törvény 26.§-a alapján, 2015.IX.01.napjától kizárólag végrehajtói iroda keretében végezhetik végrehajtói tevékenységüket.

A közhatalmi feladatokat, a végrehajtások foganatosítását a bírósági végrehajtó a továbbiakban is kizárólag személyesen végezheti. A végrehajtói iroda az önálló bírósági végrehajtói tevékenység végzésének elősegítésére határozatlan időre alapított, jogi személyiséggel rendelkező szervezet (Vht.254/A.§.(1) bekezdés), az tehát az eljáró bírósági végrehajtó gazdálkodásának hátterét biztosítja.

A törvényhozónak – a Vht. 245.§ (6) bekezdésében írt szabályozáson keresztül – a végrehajtói irodának, mint a szolgálattal rendelkező végrehajtó gazdálkodásának hátterét jelentő jogi személy működése folyamatosságának a fenntartása is célja volt, hiszen azok a számlák (letéti, elszámolási), amelyek kezelését a törvényhozó a helyettes feladatává teszi, a helyettesített végrehajtó által alapított végrehajtói iroda tulajdonában vannak [Vüsz. 48.§ (2) bekezdés], az alkalmazottak is ezzel az irodával állnak munkaviszonyban, a működési költségek (munkabérek, közüzemi, szolgáltatói díjak, stb.), amelyek kifizetését a törvényalkotó a helyettes kötelezettségévé teszi a helyettesített végrehajtó számlájának kezelése útján, szintén ennek az irodának a költségeit jelentik.

Ezeknek a működési költségeknek a forrását – többek között – a bírósági végrehajtói díjszabásról szóló **8/2021.(X.29.) SZTFH rendelet** (előtte a 35/2015.(XI.10.) IM rendelet) **6.§-ának (1),(2)** bekezdésében foglaltak teremtik meg, ahol a jogalkotó rögzíti, hogy a végrehajtót - az irodájának fenntartásával kapcsolatos általános költségek, így különösen munkabér, közüzemi díjak, számítástechnikai és elektronikus eszközök fenntartásával kapcsolatos kiadások, valamint az amortizációs költségek fedezetére, a (2) bekezdésben foglalt eltérésekkel - a munkadíj 50%-a költségátalányként illeti meg.

A 8. § (4) és (5) bekezdésében meghatározott eljárásokban a végrehajtót a munkadíjon felül a munkadíj 30%-a illeti meg költségátalányként.

A **11.§ (3) bekezdés** rendelkezése szerint pedig a végrehajtó - az irattározási költségek, az informatikai alkalmazások költségei, valamint a digitalizálási és archiválási feladatokkal összefüggő költségeinek fedezetére - az (1) bekezdésben meghatározott költségeken felül

készkiadásként számíthatja fel a (4) és (5) bekezdésben foglalt eltérésekkel az ügyviteli és iratkezelési díjat, amelynek összege ügynként 8000 forint.

A helyettesített végrehajtó szolgálati helyére kiosztott, továbbra is a helyettesített végrehajtó egyedi azonosító száma alatt folyó ügyekben költség címén befizetett összegek tehát a jogalkotó (SZTFH) szándéka szerint is a *helyettesített végrehajtó által alapított végrehajtói irodának*, és a helyettesített végrehajtó által *kialakított hivatali helyiségnek* a zavartalan működését szolgálja, ezért az állandó helyettesként eljáró végrehajtó nem vonhatja el ezeket az összegeket a helyettesített végrehajtó irodájától, és nem fordíthatja ezeket az összegeket a saját szolgálatának ellátására alapított végrehajtói irodája és hivatali helyisége költségeinek finanszírozására.

Hangsúlyozni szükséges, hogy az állandó helyettesítés, feladat-ellátási forma (ahogyan azt a közjegyzői állandó helyettesítés tekintetében a 2018. évi LXIX. törvény indokolása a 9.§ - hoz kapcsolódóan rögzíti).

Az állandó helyettesítés az **állandó helyettes és a helyettesített bírósági végrehajtó közötti jogviszony**, amelyre a **felek megállapodását** kell alkalmazni, s amely jogviszonyba a törvényalkotó nem találta szükségesnek a közjogi eszközökkel történő beavatkozást. A Vht.243.§ (2) bekezdése (továbbá a 306/Q.§-a) azt tartalmazza, hogy a végrehajtó a kinevezését követő 30 napon belül köteles bejelenteni az állandó helyettesét a Kar hivatali szervének, és azzal egyidejűleg be kell nyújtania az állandó helyettese és közte létrejött, az állandó helyettesítésre vonatkozó *megállapodást*.

A közjegyzőkről szóló törvénnyel (Kjtv.37/A.§ (1) bekezdés) ellentétben a Vht. nem szabályozza a megállapodás kötelező tartalmi elemeit (helyettesi díjazás vagy ingyenesség, elszámolás rendje, számlák feletti rendelkezés módja, stb.).

Ennek a hiánynak a részbeni kitöltését jelenthette volna a végrehajtó állandó helyettes általi helyettesítésével összefüggő elszámolás részletes szabályainak megalkotása, amelyre a miniszter felhatalmazást is kapott, de amely szabályok megalkotására továbbra sem került sor.

A végrehajtók közötti megállapodás magánjogi jogviszony, az nem eredményez/het/i a helyettesített végrehajtó szolgálatának helyettes általi megszerzését, nem jelenti a helyettesített végrehajtó álláshelyének a helyettes általi betöltését, ezért nem lehet szó szolgálat átadás-átvételtől sem, annak rendeleti megkövetelése pedig alaptörvény-ellenes, sérti a bírósági végrehajtó kinevezésére, a végrehajtói szolgálat keletkezésére vonatkozó törvényi rendelkezéseket .

Az állandó helyettes végrehajtó – a helyettesített végrehajtó szolgálatának fennmaradása (felfüggesztés, szünetelés) alatt – arra kap megbízást a helyettesített végrehajtótól, hogy az ő álláshelyére érkező, az ő azonosító számával már ellátott, illetőleg a helyettesítés alatt is az ő azonosító számával ellátásra kerülő végrehajtási ügyeket intézze, mégpedig továbbra is a helyettesített végrehajtó *irodájában (hivatali helyiségében, ahol a Vüsz.42.§ (1) bekezdése alapján a végrehajtási ügyek iratait és a Vüsz-ben szabályozott nyilvántartásokat tartani, tárolni kell a helyettesítés alatt is)*, annak infrastruktúráját felhasználva, illetőleg a helyettesített végrehajtó által alapított végrehajtói iroda, mint *gazdasági társaság által nyújtott személyi feltételek (képzett, hozzáértő munkavállalók, rendszergazda, könyvelő) valamint tárgyi feltételek (közüzemi és egyéb szolgáltatások,technikai, informatikai folyamatok) alkalmazása, továbbá a gazdálkodásának alapvető eszközét képező, a pénzforgalom lebonyolítását biztosító számláinak a felhasználása, kezelése útján.*

Itt kell megjegyezni, hogy a letéti számla feletti rendelkezési jog, illetőleg az elszámolási számla tekintetében a kezelési jog nem jelent a számlán található összegek önkényes

felhasználására történő feljogosítást, ilyen rendelkezést a törvény nem tartalmaz. Az állandó helyettesítés időtartama alatt, mind a letéti, mind az elszámolási számla tekintetében a *helyettesített végrehajtó irodája marad a számlatulajdonos*. Az állandó helyettes ezért a helyettesített végrehajtó álláshelyén *nem használhat olyan számlát, amelynek a számlatulajdonosa az állandó helyettes irodája*.

A helyettesített végrehajtó irodájának letéti számlájáról azokat a végrehajtandó követeléseket kell az állandó helyettes végrehajtónak teljesítenie, amelyek a helyettesített végrehajtó által betöltött álláshelyre érkező ügyekben fennállnak (Vüsz.48.§ (1) bekezdés. Egyes banktechnikai megoldások szerint a letéti számla a végrehajtói iroda pénzforgalmi/elszámolási számlájához van hozzárendelve és a kettő között belső pénzmozgások - pénzmozgatások zajlanak.

A letéti számlán kezelt, végrehajtónak járó összeget, a Vüsz.52/A.§ (1) bekezdésében írtak szerint kiállított bevételi bizonylattal való elszámolást követően a helyettesített végrehajtó irodájának elszámolási számlájára kell utalni.

Erről az elszámolási számláról – a törvényhozó szándékára figyelemmel – a helyettesnek kizárólag a helyettesített végrehajtói iroda működési költségeinek kifizetésére van törvényi felhatalmazása. Az ezen felül az elszámolási számlára érkező összegek felett csak akkor van rendelkezési jogosultsága és csak olyan jogcímen, amennyiben és amiben a helyettesített végrehajtóval megállapodtak.

Az itt kezelt összegek felett tehát nem szerez tulajdonjogot, ezek az összegek nem illetik meg, azt nem tekintheti saját bevételének, a bevételi bizonylatot nem állíthatja ki saját irodája nevére, a helyettesítés megszűnését követően pedig minden – a helyettesítés alatt - a számlákra érkező és onnan kiutalt összeggel el kell számolnia a helyettesített végrehajtóval. [Az elszámolásra vonatkozó részletes szabályok hiányában, a felek megállapodásában írtak, ennek hiányában a Ptk-nak, a megbízási szerződés esetén alkalmazandó, 6:279.§-ában írt elszámolásra vonatkozó szabályai szerint: „a szerződés megszűnésekor a megbízott köteles a megbízónak mindazt kiadni, amihez a megbízás teljesítése céljából vagy eljárása eredményeképpen jutott, kivéve, amit abból a megbízás folytán jogosan felhasznált.”]

A bírósági végrehajtásról szóló 1994.évi LIII. törvény 245.§-ához fűzött indokolás leszögezi, hogy „a végrehajtók helyettesítése bizalmi viszony, ezért a végrehajtó saját elhatározásán múlik, hogy melyik végrehajtót választja állandó helyetteséül.”

A megbízott végrehajtó a megállapodásból, és önálló bírósági végrehajtói minőségéből fakadó kötelezettségeit az ilyen pozíciót betöltő személytől elvárható és a szakmai elvárásoknak, a törvényi előírásoknak megfelelő legnagyobb gondossággal köteles teljesíteni, nemcsak a végrehajtási ügyek ellátásának folyamatosságát biztosítva, hanem a helyettesített végrehajtó érdekeit is szem előtt tartva, a helyettesített végrehajtó irodájának, vállalkozásának működőképességét és tulajdona, vagyona értékét megőrizve.

Mindezek alapján a jelenlegi **törvényi szabályozás értelmében**, az állandó helyettes személyesen, de **kizárólag az adott álláshelyen szolgálattal rendelkező helyettesített végrehajtó által alapított iroda keretei között láthatja el** a hatósági jogkörrel felruházott, de hivatalából felfüggesztett, vagy szolgálatának szünetelése alatt eljárni nem jogosult önálló bírósági végrehajtó elé tartozó végrehajtási ügyek intézését.

Ez pedig a támadott rendeleti szabályozással szemben éppen azt jelenti (felfüggesztés és szünetelés esetén), hogy az állandó helyettes a helyettesítést **nem láthatja el annak az irodának a keretei között, amelyet saját maga alapított, vagy amelybe tagként belépett.** **A saját iroda útján történő feladat ellátás lehetőségét a törvényhozó maga szüntette meg a 2015. évi CVII. törvénnyel 2015.IX.01-i hatállyal, amikor módosította a Vht. 245.§.**

(4) bekezdését és hatályon kívül helyezte a 248.§ (3) bekezdését.

A törvény szövegéből az is következik, hogy amíg a helyettesített végrehajtó hivatali helyisége zavartalan működésre kész állapotban rendelkezésre áll, és az, az ügyek intézésére alkalmas, addig az állandó helyettes nem láthatja el a helyettesítést más irodában (más hivatali helyiségben), a helyettesítési feladatok ellátását nem szervezheti át saját érdekeltségébe, mert a törvény – a helyettesített végrehajtó tulajdonának, vállalkozásának védelmében - ezt nem teszi lehetővé.

Mindebből következően a törvényhozói szándékkal szöges ellentétben álló, a helyettesítést kizárólag olyan iroda útján engedélyező **rendeleti szabályozás**, amelyet az állandó helyettes végrehajtó maga alapított, vagy amelybe tagként belépett, **alaptörvény-ellenes**.

A 16/2022.(VI.30.) IM rendelet 6.§ -ába foglalt rendelkezés „a végrehajtói működés feltételeinek biztosítása, címszó alatt

Megsértve az Alaptörvény 18. cikkének (3) bekezdését, T) cikkének (3) bekezdését és ezáltal a jogállamiság alkotmányos alapját jelentő jogbiztonság elvét is, alacsonyabb szintű jogszabályként, a végrehajtási törvénnyel ellentétes tartalmú rendelkezést hozott, erre vonatkozó *felhatalmazás nélkül*.

Ez a rendelkezés **sérti** a szolgálatban maradó helyettesített végrehajtóknak az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésében garantált és a végrehajtási törvény szabályaival is biztosítani rendelt **tulajdonhoz való alapjogot**, továbbá az Alaptörvény XII. cikkének (1) bekezdéséből levezethető **vállalkozáshoz való alapjogot**, mégpedig **visszaható hatállyal**.

A 16/2022.(VI.22.) IM rendelet a 8.§-ban

ugyanis kimondja, hogy „**a 6.§-t a rendelet hatályba lépése napján fennálló helyettesítések esetén is alkalmazni kell .**”

A jogállamiság és a jogbiztonság érvényesülésének kritériumai közé tartozik a visszaható hatály tilalma. Ez azt jelenti, hogy valamely jogszabály a hatálybalépése előtt létrejött tényekre és jogviszonyokra nem alkalmazható, erre irányuló kifejezett rendelkezés alapján sem.

A rendelet, fent írtak szerint támadott 6.§-a, a helyettesített bírósági végrehajtó és az állandó helyettes közötti jogviszonyba, a visszaható hatályú jogalkotást sértő módon avatkozik be, a 8. §-ban rögzített rendelkezés folytán, indokolatlan hátrányt okozva a helyettesített végrehajtók számára.

Ez a rendelkezés ugyanis, érvényben maradása esetén, a helyettesítések kezdetére visszaható hatállyal jogalapot biztosítana olyan törvénnyel ellentétes helyettesítési eljárásokhoz, módszerekhez amelyek – Kari iránymutatásba foglalt szabályozáson keresztül - a helyettesített végrehajtó irodája zavartalan működésének felszámolásához, a számláin kezelt, végrehajtót megillető összegek feletti tulajdonjog elvesztéséhez, bevétel hiányában pedig a végrehajtói működés háttérét biztosító vállalkozása ellehetetlenüléséhez, végső soron szolgálatának elvesztéséhez vezetnek.

Az Alaptörvény önálló alapjogként deklarálja a **XXIV. cikk (1) bekezdésében a tisztességes hatósági eljáráshoz való jogot**, amelynek ki kell terjednie a részlehelés nélküli, tisztességes, ésszerű határidőn belüli ügyintézésre, a hatósági aktusok törvényben meghatározott indoklására és a közigazgatási jogkörben okozott károk megtérítésére

A törvényhozó, a végrehajtói szolgálattal kapcsolatos eljárás címszó alatt az Ákr. rendelkezéseinek alkalmazását, azaz hatósági eljárás lefolytatásának kötelezettségét csak a Hatóság elnökének hatáskörébe tartozó, fent már idézett, taxatív felsorolásban szerepeltetett esetekben biztosítja.(Vht. 240/C.§ (1) bekezdés)

Ebből következően, a 16/2022.(VI.30.) IM rendeletben szabályozott végrehajtói szolgálat átadására kötelezés, a letéti és elszámolási számlákon szereplő összegek átadására kötelezés tárgyában nem kell hatósági eljárás keretében döntetni,

Amennyiben a Kar hivatali szervének vezetője ki is állít a kötelezésekről egy okiratot, ahogy tette már eddig is az iránymutatásai alapján, úgy azt indokolnia nem kell, az jogorvoslattal nem támadható, ellene a bírósághoz fordulás joga nem biztosított, a döntéssel hátrányosan érintett végrehajtó ügyfélnek nem minősül, semmilyen, a hatósági eljárásban biztosítani szükséges eljárási jogosultsággal nem rendelkezik, nem kell vele együttműködni, beadványaira válaszolni, ezeknek **a döntéseknek a meghozatala során nem érvényesül sem a jogszerűség, sem a jóhiszeműség, sem a szakszerűség elve.**

A jogában sértett végrehajtónak azonban nemcsak a tisztességes hatósági eljáráshoz való joga (XXIV. cikk (1) bekezdés) került teljes mértékben elvonásra, hanem **a bírósághoz fordulás joga is, amit az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése garantál,** amikor leszögezi, hogy „mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a **jogait és kötelezettségeit** törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.”

A bírósághoz való hozzáférés jogának gyakorlatinak és hatékonynak kell lennie. A bírósághoz való jogba nemcsak az eljárás megindításának joga tartozik bele, hanem a jogvita bíróság általi eldöntéséhez való jog is.

A Magyar Bírósági Végrehajtói Kar hivatali szerve által kiadott okiratokkal szemben a közigazgatási bírói út nem biztosított, nincs olyan törvényi rendelkezés, amely valamely bíróság hatáskörébe utalná a bírósági végrehajtókat érintő fent írt sérelmekre vonatkozó tény- és jogkérdések kivizsgálását, az MBVK hivatali szervének okirataiba foglalt döntések felülvizsgálatát.

Ebből az is következik, hogy a bírósági végrehajtók számára az **Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében deklarált jogorvoslathoz való jog sem biztosított** az MBVK hivatalvezetőjének okiratba foglalt döntéseivel szemben.

A 16/2022.(VI.30.) IM rendelet alapján születő döntésekkel szemben, de a törvényt és alapjogokat sértő kari iránymutatások ellen sem áll rendelkezésre az érintett végrehajtók számára semmilyen jogvédelem, hiába sérti jogát vagy jogos érdekét.

Ezek a körülmények lehetőséget teremtenek arra, hogy az MBVK hivatali szerve a vonatkozó törvényi rendelkezések nyilvánvaló megsértésével, hatáskörének túllépésével, önkényes, diszkriminatív, elfogult döntéseket hozzon, hiszen a jogsértett végrehajtó sehová sem fordulhat az okozott sérelem orvoslása érdekében.

Mindezek alapján, a 16/2022.(VI.30.) IM rendelet alkotmányjogi panasszal érintett rendelkezéseinek hatályban maradása esetén, *azoknak a végrehajtóknak*, akiket a támadott **rendelet alapján** (illetőleg az azzal azonos tartalmú kari iránymutatásokra hivatkozva) köteleznek, kényszerítenek - **MBVK okiratba foglaltan** - a végrehajtói szolgálatuk, a számláikon kezelt összegek, az árbevételeik feletti tulajdonjog átadására, valamint annak tűrésére, hogy a helyettesítés alatt, az átadni kényszerített szolgálat ellátását a helyettesítő végrehajtó átszervezze saját érdekeltségébe, miközben a helyettesített végrehajtók hivatali helyiségének működőképességét felszámolják, a végrehajtói működésük gazdasági hátterét jelentő végrehajtói irodájukat ellehetetlenítik, *semmilyen jogvédelmi eszköz nem áll rendelkezésükre* ahhoz, hogy a Magyar Bírósági Végrehajtói Kar hivatali szerve által okozott jogsérelmeket elhárítsák, mert a 16/2022. (VI.30.) IM rendelet **jogalapot teremt** a hivatali szerv és a hivatali szerv által támogatott végrehajtók számára, hogy a helyettesítések kapcsán már megkezdett törvénytelen eljárásukat a jövőben is folytassák.

Ezeknek a folyamatoknak a megakadályozása, a törvényesen kinevezett végrehajtók alapjogainak, érdekeinek megóvása, továbbá az Országgyűlés által megalkotott törvényi rendelkezések és az Alaptörvény követelményeinek érvényesülése végett kérem tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy alkotmányjogi panaszomnak helyt adni szíveskedjék.

Pécs, 2022. augusztus 25.

Tisztelettel

önálló bírósági végrehajtó
indítványozó

Előttünk, mint tanúk előtt :

